

**Leeter masa
Jak
ma wuzlala
Mey da ray
Leeter masa Jak ma wuzlala**

Ma wuzlala leeter keɗe na, ara Jak, «ndaw ma ka slɛra nga Gazlavay lenj nga Bay Mahura Yesu Kɛriste.» (1.1) Ndɛhay ga a wulkam Jak a ara mɛlmanj nga Yesu (Mt 13.55). Ara ndaw pal dasi bay-ray hay daa Egɛliz da Jeruzelem (Gal 2.9; SNM 15.13-21). Ta vɛlda ray anjga la nga wuzey mey nga Gazlavay njgada Jɛwif hay fetede.

Jak a wuzlala leeter keɗe njgada ndɛhay nga Gazlavay daa sɛkway hay kuraw a ray a cew maakwacatakaya ray da bɛla tabiya. (1.1; SNM 8.1-3; 11.19). Ara maja njgene, ndɛhay ma lɛvam a wuzlala leeter e na, njgada Jɛwif hay gway. Ndɛhay siya a wulkam Jak a wuzlala na, njgada Jɛwif hay daada ba, ama njgada ndɛhay nga Yesu tabiya (2.1). Leeter e na, faa sɛrkadata ndɛhay, asaya, fa vɛltar gɛdanj amba a kam cek anda mey nga Gazlavay ma lɛvey. Jak a wudɛy ndɛhay a wuzdamɛrwa ata ndɛhay nga Yesu na, ta fa slɛra masa ata ma kamara, ba na, ta fa mey masa ata ma tɛbmara daada ba.

Daa leeter keɗe na, mey hay mahura maakar daha:

Da ndaw a lɛvey anjga ndaw nga Yesu na, si a njey anda Yesu (fasɛlawal 1, 2, 4)

Meweley ndaw ta weley na, ara cek maaya ba
(2.1-13; 5.1-6)

Ndaw nga Yesu na, si a wey vaw fa mey masa
annga maa guzlda (3.1-12; 4.11-12)

Daa leeter e keɗe na, mey mekele mekele daha
nga voley gɗɗan a ndohay:

Mebɔsey banay ta meesamey (1.2)

Mewey vaw fa meeguzley saw (3.1-12)

Veram ta meterey-vaw da wuzlah ndohay a
sawa na, dama? (4.1-4)

Mey da ray mederey-dangay (5.13-15)

Mecey-har

¹ Yah, *Jak, ndaw ma ka slɔra nga *Gazlavay
lej nga Bay Mahura *Yesu *Kɔriste, ya fa cakwar
har, akwar ndohay nga Gazlavay daa sɔkway hay
kuraw a ray a cew maakwacatakaya ray da bɛla
tabiya.

Mey da ray meesamey daa banay

² Mɛlma adaw hay, da banay hay mekele
mekele a hɔtfakwar na, sasɛmam ga cɛnnga,
³ maja ka sɛrmara na, Gazlavay a wudey nga
jadakwar ta fa banay hay a, da akwar fa tɛbmara
mey annga fara fara kwa. Anda keɗe, ka da
hɛtam gɗɗan ma fɛna nga njeɗ daa cɛvedɗ nga
Gazlavay. ⁴ Bɛsmara banay a haa aa mendɔvey
a, amba ka tɛram ndohay masa maaya kalah,
manjar meberɛy, ndohay nga Gazlavay fara fara.

Mey da ray mederey-dangay

1:1 1.1 Jak: Mt 13.55; SNM 12.17; 15.13; 21.18; 1Kwr 15.7; Gal
1.19; 2.9; 1Pi 1.1   **1:2** 1.2-3 Rm 5.3-5; 1Pi 1.6-7

⁵ Da ndaw da wuzlah akwar a sɛra cek maaya masa aa ma da ka ba na, ngaa cɛfɔa Gazlavay, amba a wuzdara cek aha, maja Gazlavay a fa vɔley lenɟesl maaya mandaw mandaw a kwa waawa maa cɛfɔa. Ngada ndaw maa cɛfɔafar lenɟesl na, a mbɔdar ray ba. ⁶ Ama si ndaw a, aa cɛfɔa ta mevel pal, si a sɛra daa mevel anɟa, fara fara Gazlavay a vɔldara cek aha la. Da ndaw a, aa ta mewulkey cew cew na, anɟa anda yam daa bɔlay masa memed ma cawasla saw kɔne. ⁷ A da wulkey daa ray anɟa amba a hɔtey cek da har Bay Gazlavay ba, ⁸ maja aa ta mewulkey cew cew daa cek hay tabiya masa anɟa ma ka, a gwa nɟa nɟey daa cɛved pal ba.

Ndaw masa-zleley ta ndaw masa-viya ata letek fa mey nɟa Gazlavay

⁹ Anja mɔlma alɔkwa hay masa-viya hay daa *mecɔmey-ray nɟa ndɔhay nɟa Yesu ngaa sɔmam maja Gazlavay a tɔrdata la nɟa ndɔhay mahura hay fa mey anɟa da vad. ¹⁰ Asaya, anja ndaw nɟa Yesu masa-zleley, kwa Gazlavay ta tɔrda sem nɟa mecɔhe na, ngaa sɔmey cɔnɟa. A sɛra a da mɔcey * anda meefekwey masa ma da bɛtey fiyaw fiyaw. ¹¹ Da pas fa tey na, a bata meefekwey a, a kɔzley a hwayak, membey anɟa daa saba, ta nɔsey sem. Yaw, ndaw masa-zleley

---

1:5 1.5 MM 2.6   **1:6** 1.6 5.13; Mt 7.7; 21.21-22; Ef 4.14   **1:9** 1.9 2.5   * **1:10** 1.10 A sɛra a da mɔcey: Ndaw masa-zleley a sɛra a da mɔcey, a gwa nɟa la zleley anɟa a har ba. Anda kefe, ndaw masa-zleley ma tɔba mey nɟa Yesu na, aa sɔmey maja a sɛra a da hɔtey cek ma fɔna zleley anɟa ha.   **1:10** 1.10 5.1   **1:10** 1.10-11 Jɔw 14.2; Ps 90.5-6; Iz 40.6-8

may, a da ndøvey dey pal kəne, kwa daa mekey sləra anğa.

Mey da ray mebəsey banay

¹² Maaya nğa Gazlavay aa da ray ndaw masa ma bəsa banay tabiya ma hətfar. Fa dəba nğa banay a na, Bay Gazlavay a da pa nğa ndaw maaya, maja anğa ta key bay-gula sem. A da vəlar heter mendøvey ba masa aa ma ləvey a vəldatara la a ndəhay masa ma wudmara heyey.

¹³ Da ndaw a wudəy nğa key cek maaya ba na, ngene ndaw a, a da ləvey: «Ara Gazlavay ma handaya amba ya ka cek aha» na, kəne ba. Fara fara, ndaw a gwa nğa bata Gazlavay ba, asaya, Gazlavay fa hendey ndaw nğa key cek maaya ba na, daa ba. ¹⁴ Da ndaw a wudəy nğa key cek maaya ba na, ara mewulkey anğa maaya ba ma bata, ma zlangadada daa cəved masa maaya.

¹⁵ Fa dəba ha, mewulkey anğa maaya ba ha a handa ndaw a nğa key mebərey. Mebərey a, a da wey da ray ndaw a haa aa zədda.

¹⁶ Məlma adaw hay mawudtakaya, ka da təbmara mey masa ndəhay ma ləvmakwar ma fəna mey adaw keđe ba. ¹⁷ Sərmara, cek hay maaya tabiya masa ma jənmandakwar na, fara fara a sawa da vad fa Gazlavay Papan ma kata cek hay ma wadam da vad, anda meləvey, pas ta kiya leŋ wurzla hay. Gazlavay na, a mbədey ba səlak. Anda pas ma kəzley ma key ləvan na, Gazlavay a mbədey kəne ba. ¹⁸ Ta mbafar la

---

1:12 1.12 5.11; 1Kwr 9.24-25   **1:13** 1.13 MM 19.3; 1Kwr 10.13
1:14 1.14-15 Rm 6.19-21; 7.7-10; 1Jn 2.16-17   **1:17** 1.17 MC
1.14-18; Mt 7.11

a Gazlavay amba a vøndakwar heter mendøvey ba ta fa mey anga masa fara fara. Gazlavay a ka køne amba aløkwa ndøhay anga hay na, ya tøkwa mahura da ray cek hay tabiya masa aa ma katørwa.

Mey da ray mecøney mey ngada Gazlavay

¹⁹ Mølma adaw hay mawudtakaya, maaya na, kwa waawa nga wusey vaw nga cønda mey masa ndaw maa guzlda, a daa guzley fiyaw fiyaw ba, asaya, a da cey mevel fiyaw fiyaw ba may.

²⁰ Fara fara, da ndaw mevel fa car na, a gwa a key sløra ma mbafar a Gazlavay ba. ²¹ Da ray ngene, mbøkdamara cek hay maaya ba ma nøsmakwar. Asaya, mbøkdamara mekey mebørey. Tøbmara mey masa Gazlavay ma pakwara aa mevel akwar ta mey maakwad a, maja mey a kedøe na, a gwa nga løhdakwar.

²² Ka da wulkam nga jøkey slømay fa mey nga Gazlavay daada gway na, køne ba. Maaya na, ka kam cek anda mey a maa guzley. Da daa ba na, a key ngene, ka bømam ray akwar. ²³ Ahaw, da ndaw a jøkey slømay fa mey nga Gazlavay gway, ama a ka cek anda mey a maa guzley ba na, ngene, ndaw a, ta tørey sem anda ndaw ma nøka dey anga daa banøra. ²⁴ A nøka dey anga maaya maaya, fa døba ha, masa ta la dey sem na, a daw, a sørfada dey anga ha saba. ²⁵ Ama da ndaw a sanøala kwakwas nga Gazlavay ta døk-vaw, asaya, da ndaw aha a jøkey slømay fa

---

1:18 1.18 Jan 1.13; Rm 8.19-23; 1Pi 1.23   **1:19** 1.19 3.2; MM 15.1; Ekz 7.8-9   **1:21** 1.21 Kwa 3.8; 1Pi 2.1   **1:22** 1.22 2.17; Mt 7.24, 26; Rm 2.13

kwakwas a, a sɔrfada, a sɔpa na, ɲgene Gazlavay a kar maaya la maja. Fara fara, Gazlavay a kar maaya la maja kwakwas a, anɲa maaya kalah, a gwa ɲga lɔhda ndaw daa meɔrey.

Mey da ray menjey maaya ma mbafar a Gazlavay

²⁶ Yaw, da ndaw a wulkey daa mevel anɲa, anɲa ndaw ma sɔpa mey ɲga Gazlavay ta cɔved e, ama a wey vaw fa mey masa anɲa maa guzlda ba na, ɲgene mesɔpey mey ɲga Gazlavay a ɲgada anɲa na, ara cek ɲga tede, a key a ɔmey ray anɲa. ²⁷ Ama fa Gazlavay Papa alɔkwa na, amba ndaw a sɔpa mey anɲa fara fara, a mbafar a Gazlavay a na, si ndaw aha a nɔkey dey fa matawak hay ta ɲgwas-vagay hay daa banay ata. Asaya, si ndaw aha a wey vaw fa ray anɲa maja meɔrey da ɔla kede a da zlɔba.

2

Meweley vaw ta weley ara cek maaya daw?

¹ Mɔlma adaw hay, akwar masa fa tɔɔmara mey ɲga Yesu *Kɔriste Bay alɔkwa Mahura, ndaw masa ta gɔdaɲ ma fɔnta cek hay tabiya ɲgene na, ka da walam vaw ta weley da wuzlah akwar ba. ² Wulkam cey! Ndɔhay cew a mbɔzam a wuzlah akwar daa mekusey, lanɲar ta zana fa vaw maaya ta danɲwa da har maaya,

---

1:25 1.25 2.12, 24; Ps 19.8; Jan 13.17; Rm 8.2; Gal 6.2 **1:26**
1.26 3.2, 10; Ps 34.14; 141.3 **1:27** 1.27 Ps 10.14, 18; Iz 1.17; Mt
25.35-36 **2:1** 2.1 2.1-9; Mew 1.17; 10.17; 16.19; 2Mew 19.7; Jɔw
34.19; Ps 82.2; MM 24.23; Mt 5.45; SNM 10.34; Rm 2.11; 10.12; Gal
2.6; Ef 6.9; Kwa 3.25; 1Pi 1.17

lanġar ndaw masa-viya, anġa ta zana maaya ba manġorkaya. ³ Ka camar har nġada ndaw ta zana maaya heyey, ka ləvmar: «Ndaw mahura, nġey fa janġa maaya keċe», ama nġada ndaw masa-viya heyey na, ka ləvmar: «Lecey ta lecey», da daa ba, ka ləvmar: «Nġey fetede a hwayak.» ⁴ Da akwar fa kamara kəne na, a key nġene, ka walam vaw ta weley, ba daw? Anda keċe, meweley vaw ta weley nġene na, a sawa daa mewulkey akwar maaya ba nġene.

⁵ Məlma adaw hay mawudtakaya, jəkam sləmay maaya maaya. Gazlavay ta walata masa-viya hay da bəla keċe sem amba a pamara Yesu nġa ndaw ata fara fara, a ləham. Asaya, ta walata sem amba a mbəzam aa slam masa Gazlavay fa wey da vad, slam masa aa ma ləvey a da vəldatara nġada ndəhay ma wudmara heyey.

⁶ Ama akwar na, ka ta rəsmata masa-viya hay sem. Akwar fa sərmara, masa-zleley hay fa sərdamakwar banay kalah da bəla keċe, ba diya? Asaya, ara ata ma dafamakwar nġada fa mey nġa ndəhay ma ka sariya, ba diya? ⁷ Yaw, maa sanġoram da ray mezəley maaya nġa Yesu Kəriste masa anġa ma vəldakwara na, ara ata, ba diya?

⁸ Mawuzlalakaya daa dərewel nġa Gazlavay, a ləvey: «Si ka wudə meseembew akah anda kah ma wudə ray akah.» Da akwar fa namar ray nġada *mewey nġa Bay Gazlavay a keċe na, nġene ara cek maaya. ⁹ Ama da ka walam vaw ta weley da wuzlah akwar na, nġene ara

---

2:5 2.5 1.9; Lk 6.20-21; 1Kwr 1.26-28; CWJ 2.9   **2:8** 2.8 Lev 19.18; Mt 22.39; Rm 13.9

mebørey. Anda keðe, mewey a, aa zøfdakwar la maja akwar ma zløbmara. ¹⁰ Kwa ndaw a nar ray a kwakwas nga Gazlavay cøpa, ama da ta mbøkda mewey pal sem daa kwakwas a na, ñgene ta key meborey sem da ray kwakwas a cøpa. ¹¹ Ya lövey anda keðe na, maja mewey pal ma lövey: «Ka da ley vaw saw da palah ba», mekele saya a lövey: «Ka da køðey ndaw vagay ba». Da ka ta ley vaw saw da palah daa ba, ama da ka ta køðey ndaw vagay sem na, ñgene ka ta zløba kwakwas nga Gazlavay a sem. ¹² Maja ñgene, ya fa lövkwar, wam vaw fa mey masa akwar ma daa guzldamara, asaya, wam vaw fa menjey akwar da bøla, maja akwar na, ndøhay masa Gazlavay ma da katar sariya ta fa mewey anga, mewey masa ma gwa nga badakurwa daa meborey. ¹³ Da ndaw ta sørey dey-ceceh fa ndøhay siya daa ba na, Gazlavay fa da kar sariya ta dey-ceceh daa ba may. Ama da ndaw ta sørey dey-ceceh la fa ndøhay na, ñgene ndaw a, fa da zlurey fa Gazlavay ta pas sariya na, daa ba.

Mey da ray ndaw ma wuzda metøbey-mey anga ta fa sløra anga

¹⁴ Mølma adaw hay, da ndaw a lövey anga fa tøba mey nga Gazlavay, ama a ka cek anda Gazlavay ma lövar nga ka ba na, ñgene metøbey-mey nga ndaw aha ta tørey sem nga cek nga tede, fa da løhda daa meborey daa ba sølak.

¹⁵ Yaw, da mölmakw, da daa ba, dam-mamakw

2:9 2.9 2.1   **2:10** 2.10 Mt 5.19; Gal 3.10; 5.3   **2:11** 2.11
 Mab 20.13-14   **2:12** 2.12 1.25   **2:13** 2.13 Mt 5.7; 7.1; 18.32-35
2:14 2.14 Mt 7.21; 1Jñ 3.17

daa *mecəmey-ray nga ndəhay nga Yesu zana ata daa ba, a hətam cek nga zəmey mandaw mandaw ba, ¹⁶ ka ləvtar: «Anja ka njam daa zazay, anja ka hətam zana fa vaw, asaya, anja ka hətam cek mezəmey haa ka rəham», ama da ka ta vəltar cek masa nga jənta daa ba na, mey akah ngene ara mey nga tede, ba diya? ¹⁷ Anda kedə, metəbey mey nga Gazlavay na, aa kəne may. Da ka təba mey nga Gazlavay, ama da ka kada sləra ta mey a ba na, metəbey mey nga Gazlavay ngene ara cek nga tede ngada kah.

¹⁸ Ama da kwa ndaw a gwa a ləvya: «Ndaw lanjar a təba mey nga Gazlavay gway, lanjar saya a kar sləra maaya ngada Gazlavay.» Ngada ndaw ma ləvey kəne na, yah, *Jak, ya da mbəɖdara, ya ləvar: «Ka gwa nga wuzdiwa metəbey mey nga Gazlavay manjar sləra daw? Ama yah na, ya gwa nga wuzdakawa metəbey-mey adaw ta fa sləra masa yah ma ka.» ¹⁹ Asaya, ka fa təba Gazlavay na, anja pal, ba diya? Ngene, ara cek maaya. Ama kwa mesəfney hay maaya ba na, fa təbmara mey a kəne may, a zluram ta mey a.

²⁰ Fara fara, da ndaw ta təba mey nga Gazlavay sem, ama a key sləra ma mbafar a Gazlavay ba na, ngene, metəbey mey a, ta tərey sem nga cek nga tede. Kah ndaw marəzlkaya, ka wudəy ya wuzdakawa mey a saya daw? ²¹ Sərfada *Abəraham, papanj nga papa aləkwa zleezle taw. Gazlavay a pa nga ndaw maaya fa mey anja

---

2:15 2.15 Mt 25.35-36   **2:17** 2.17 Gal 5.6, 16, 22-24; 1Jn 3.18

2:19 2.19 Mew 6.4; mesəfney hay maaya ba: Mt 8.29; Mk 1.24

na, kwariya? A pa nga ndaw maaya na, ta fa cek maaya masa aa ma ka. Cek aha na, ara aa ma velda bəzey anğa *Izak nga sley day a ngada Gazlavay heyey. ²² Anda keđe, ka səra Abəraham ta təba mey nga Gazlavay la. Metəbey-mey anğa ta cəmam la aa slam a ta sləra masa aa ma ka ngada Gazlavay. Sləra masa Abəraham ma ka ha fa vələr gədanj nga təbey mey nga Gazlavay ma fəna ma fəna. ²³ Cek aha keđe a key anda mey mawuzlalakaya daa dərewel nga Gazlavay zleezle, ma ləvey: «Abəraham a pa Gazlavay nga ndaw anğa fara fara. Ara maja ngene, Gazlavay ma pa nga ndaw maaya.» Da ray ngene, Gazlavay a zəla Abəraham a «jam adaw.» ²⁴ Anda keđe, ya sərkwə na, Gazlavay a gwa nga pa kwa waawa nga ndaw maaya fa mey anğa maja ndaw a ma təba mey anğa daada ba, ama maja sləra maaya masa aa ma ka may.

²⁵ Asaya, wulkam da ray ngwas-barlaw *Rahap. Ta təbta ndəhay meslərey hay nga *Israyel hay la a way anğa, ta jənta la nga badatərwa da slala Jerikwaw taa cəved mekele. Anda keđe, Rahap a, Gazlavay ta pa sem nga ndaw maaya fa mey anğa maja sləra maaya masa aa ma ka ngene. ²⁶ Fara fara, da ndaw fa səfney daa saba na, ngene ta məcey sem. Metəbey-mey nga Gazlavay na, aa kəne may. Da ndaw a ləvey aa fa təba mey nga Gazlavay, ama a kada sləra ba na, metəbey mey anğa ha ngene ara cek nga tede.

2:21 2.21 MC 22.9, 12; Rm 4.1-5, 13-16, 19-22; Heb 11.17   **2:23**
 2.23 MC 15.6; 2Mev 20.7; Rm 4.3   **2:25** 2.25 Jes 6.17; Mt 1.5;
 Heb 11.31   **2:26** 2.26 2.17, 20

3

Mey da ray mewey vaw fa meeguzley saw

¹ Məlma adaw hay, ka da tərām cəpa ŋga ndəhay maa sərkađam mey ŋga Gazlavay a ndəhay ba, maja ala ndəhay maa sərkađam ndəhay na, ta pas sariya, Gazlavay a daa cəfdandar ma fəna ndəhay siya hay. ² Aləkwa cəpa fa kakwa mebərey mekele mekele mandaw mandaw. Ama da ndaw fa key mebərey daa meeguzley aŋga daa ba na, ŋgene ara ndaw maaya fara fara ma gwa ŋga wa vaw aŋga cəpa.

³ Nəka, pəles na, aŋga mahura, ama aləkwa fa ndəkwađa lagambal, cek mecəhe, a mey amba a cənndađwar mey. Anda keđe, ya gwakwa ya handakwa aa slam masa anda aləkwa ma wuđkwa. ⁴ Asaya, wulkam da ray kwambiwal mahura masa memed ma handa ta gədaŋ. Ara cek mahura, ama ndaw ma hwada kwambiwal a na, a hwada ta hwadam mecəhe, a gwa a handa aa slam masa aa ma wuđeý. ⁵ Yaw, neneh may, aa kəne. Ara cek mecəhe da wuzlah mezəvey ŋga vaw hay tabiya, ama ta neneh na, ndaw a gwa aa guzley mey maadađw a ma nəsa ndaw.

Nəkmara, zay-awaw ndez kəđeý na, a gwa a gəđeý, aa kəra sidam da ley * tabiya. ⁶ Neneh na, aŋga anda awaw maa wura slam. Ara mezəvey pal da wuzlah mezəvey ŋga vaw aləkwa hay, ama a gwa a nəsa vaw tabiya maja mey hay malamba da bəla tabiya na, ara aŋga ma ba-đatərwa. A nəsa ndaw dəga mayawa aŋga

---

3:2 3.2 1.26   **3:2** 3.2-10 Ps 141.3; MM 10.19   **3:3** 3.3 Ps 32.9

* **3:5** 3.5 sidam da ley: slam da ley masa wuđeý kəb-kəb!

haa meməsey anğa. Neneh na, aa wura ndaw kəlmedfek! ta awaw magaza. ⁷ Ndaw a gwa a wey da ray cek hay tabiya: cek hay da ley ta diyan hay ta cek hay ma diyam ta hwađ ta hwađ, leŋ ewet hay daa yam cəpa. Ahaw, a wey da ray ata tabiya. ⁸ Ama ŋga neneh na, ndaw a gwa a wa ba səlak. Ara cek malamba, a wusey kalah, anğa marəhkaya ta mewer, a gwa a kəđey ndaw. ⁹ Ta neneh aləkwa na, aləkwa fa həlmakwa Bay Gazlavay, Papa aləkwa. Yaw, aləkwa fa sərkwa Gazlavay a ləmta ndəhay na, kərad! anda anğa. Ama ta ŋgene he cəpa, aləkwa fa cəđkwa ndəhay ta neneh e cəŋga. ¹⁰ Mepəsey-mey leŋ mey menəsey ndaw na, a gwa ŋga bawa da mey ndaw pal. Məlma adaw hay, ya da kakwa kəne ba. ¹¹ Daa wurak ŋga yam pal na, yam mawuryayak a ta yam mecərey a gwamara a gəcwa daa slam a daw? ¹² Məlma adaw hay, gudav a gwa a yey səked daw? Asaya, wudez mekele may a gwa a yey gudav daw? Wurak ŋga yam mawuryayak a na, a gwa ŋga gəcwa yam maaya daw?

Mey da ray leŋgesl masa Gazlavay ma vəlda a ndəhay anğa hay

¹³ Da ndaw ta leŋgesl ma səra cek da wuzlah akwar daha na, si a wuzda menjey anğa maaya ta fa sləra masa aa ma ka ta mey maakwad a, leŋ ta leŋgesl masa Gazlavay ma vəldara. ¹⁴ Ama da akwar fa kam səleŋ kalah, asaya, da akwar fa

---

3:6 3.6 MM 10.19; Mt 15.11, 18-19   **3:7** 3.7 MC 9.2   **3:8** 3.8 Ps 140.4; Rm 3.13; Ef 4.29   **3:9** 3.9 MC 1.26-27   **3:12** 3.12 Mt 7.16   **3:13** 3.13 Rm 12.16

wudkam d̄ay, ŋgene, kwa ka da zlapam maja len̄gesl akwar a ba. Da daa ba na, mezlepey akwar ta s̄oleŋ akwar ŋgene na, fa t̄erda mey masa fara fara ŋga mey memb̄erzley. ¹⁵ Len̄gesl akwar ŋgene na, a sawa ta fa Gazlavay da vad̄ ba, ara len̄gesl ŋga b̄ela kede, ara len̄gesl ŋga nd̄ohay maḡeɗaŋ gway, a sawa ta fa *Sataŋ, bay-malula. ¹⁶ N̄oka, da nd̄ohay fa kam s̄oleŋ, fa wudkam d̄ay na, ŋgene nd̄ohay a, a kam cek ta c̄oved̄ e saba, cek hay maaya ba hay c̄opa fa ata daha. ¹⁷ Ama len̄gesl ma sawa ta fa Gazlavay da vad̄ na, meb̄orey da hwaɗ a daa ba, fa handawa zazay len̄ meeguzley ta mey maakwaɗ a, a wuzlah nd̄ohay, a s̄orey dey-ceceh fa nd̄ohay, a c̄amtar d̄ay a nd̄ohay, a key sl̄era maaya mandaw mandaw, a weley ndaw ta weley ba, asaya, a betey ndaw ba. ¹⁸ Nd̄ohay ma c̄amamatar d̄ay a nd̄ohay na, fa handamawa zazay a wuzlah nd̄ohay. Mawurb̄ay ŋga sl̄era ata na, ara menjey maaya fa mey ŋga Gazlavay.

4

Ka da kam jam ta b̄ela ba

¹ Mecekeley-mey ta mek̄oɗey-vaw da wuzlah akwar a sawa na, dama? A sawa na, daa mevel akwar ma k̄oɗey vaw ŋga key cek hay maaya ba. ² Akwar fa wudam ŋga h̄otey cek hay mekele mekele, ama ka h̄otam ba. Ara maja ŋgene akwar fa k̄oɗam nd̄ohay vagay. Asaya,

---

3:14 3.14 1Kwr 3.1-3; Gal 5.20-6.4   **3:15** 3.15 1.5, 17   **3:17** 3.17 Mt 5.48; 1Kwr 13.4-7; Gal 5.22-23; F̄el 1.9-11   **3:18** 3.18 Mt 5.9   **4:1** 4.1 Rm 7.5; 1Pi 2.11

akwar fa kam selen, akwar fa sɔpam cek, ama ka hɔtam ba. Da ray ngene, akwar fa tɔram vaw, akwar fa kɛɗam vaw da wuzlah akwar. Ka hɔtam cek masa akwar ma wudam ba na, maja akwar faa cɛɗamara cek aha fa Bay Gazlavay daa ba. ³ Da akwar faa cɛɗam cek fa Gazlavay, ka hɔtam ba na, ara maja akwar ta mewulkey maaya ba. Anda melɔvey, kaa cɛɗam na, cek masa ma mbafakwar daada gway.

⁴ Akwar ndɔhay ma mbɛkdamara Gazlavay sem, anda ngwas ma mbɛkda zel e ma ley vaw saw! Akwar ma tɔɓmara mewulkey nga bɛla keɗe, a key ka rɛsmara Gazlavay na, ka sɛmara ba daw? Fara fara, kwa waawa ma tɔɓa mewulkey nga bɛla keɗe na, a tɔrey masa-gɛra nga Gazlavay la. ⁵ Mey nga Gazlavay a lɔvey: «Gazlavay a wudɛy cek mekele a key slɛra daa mevel alɛkwa ba, si Mesɔfney anɗa masa aa ma pa a ray alɛkwa gway.» Ka wulkam na, mey a keɗe aa guzley nga tede daw? ⁶ Ama fa kandakwar maaya ma fɛna ma fɛna cɛnga. Ara anda mawuzlalakaya daa ɗerewel nga Gazlavay, ma lɔvey: «Ndɔhay masa ma zlapam na, Gazlavay a mbɛɗtar dɔɓa la. Ama ndɔhay meekwɛɗ-mey na, Gazlavay a katar maaya la.»

⁷ Da ray ngene, namar ray a Gazlavay, jaram maaya maaya amba *Satan a batakwar ba, ngene Satan a, a hway la dɔren ta akwar.

⁸ Ngəcham fa Gazlavay *, anğa may, a ngəchawa la fa akwar. Akwar masa ta mebərey ngene, təräm ndəhay maaya manjar mebərey. Akwar ndəhay masa ta mewulkey cew cew ngene, pərmara mevel akwar. ⁹ Sərmara akwar na, ndəhay maaya ba. Wudam, təwam maja mebərey akwar. Anja meesəngərey akwar nğa tərey nğa matəway. Ka daa səmam saba, ama ndərɓam dey. ¹⁰ Pamara ray akwar nğa mecəhe fa mey nğa Gazlavay, anda keɗe, Gazlavay a gəldakwar la.

Ka da slam mey a ray ndəhay ba

¹¹ Məlma adaw hay, ka da slam mey a ray ndəhay anda akwar ndəhay ma ka sariya ba. Ndaw ma sley mey a ray məlmaha, asaya, a mbəɗar ray na, ngene anğa letək ta ndaw maa guzley mey maaya ba da ray *mewey nğa Gazlavay, a pa mewey a nğa vagas. Da ka ka anda ngene na, ka fa nar ray a mewey a daa saba, ama ka ta tərey sem nğa ndaw ma rəsa mewey a. ¹² Ara Gazlavay taava anğa ma vəldandakwara mewey a, asaya, ara anğa pal ma gwa nğa katar sariya a ndəhay. Anda keɗe, ara anğa pal ma gwa nğa ləhda ndaw daa sariya ha, ara anğa pal ma gwa nğaa zəɗda may. Kah na, wa, amba ka sley mey a ray məlmakw anda ndəhay ma ka sariya na!

---

* **4:8** 4.8 ngəcham fa Gazlavay: A wuɗey nğa ləvey mesəpey mewey anğa ta meɗərey-danğay nğada anğa. **4:8** 4.8 Ps 18.21, 25; Iz 1.16; Zak 1.2-3; Mal 3.6-7 **4:9** 4.9 Lk 6.25 **4:10** 4.10 4.6; 1Pi 5.6 **4:11** 4.11 Ps 101.5; 1Pi 2.1 **4:12** 4.12 Rm 14.4; 1Kwr 4.5

Mekətey da ray mezlepey

¹³ Jəkfamaya sləmay, akwar ndəhay ma ləvam: «Tasana, da daa ba, mandaw na, ya diyam la a slala daha, ya kamawa mevey pal, fetede ya mbədmawa har, ya hətam dala ga.» ¹⁴ Akwar maa guzlam anda keđe na, ka sərmara cek ma da key mandaw ba, maja ka sərmara menjey akwar da bəla keđe ba. Menjey akwar a ara anda kakas mecəhe ma wuzwa vaw nekədey, fa dəba ha, aa zədey caca'!, kwa a hətey saba. ¹⁵ Maaya na, ka ləvam: «Da Bay Gazlavay ta təba la, ala daha ta dey na, ya da kam cek kədey ta kədey.» ¹⁶ Ama wure keđe akwar fa zlapam daa meeguzley akwar kalah. Mezlepey anda ŋgene na, maaya ba. ¹⁷ Yaw, kwa waawa ma səra mekey maaya a ndaw, ama da ta ka daa ba na, ŋgene ta key mebərey sem.

5

Mey da ray masa-zleley hay

¹ Jəkfamaya sləmay wure keđe, akwar ndəhay masa-zleley hay. Təwam, wudam, maja banay mahura a sawa la a ray akwar. ² Zleley akwar hay a, ta zam sem. Maaca ta zəmta zana akwar hay sem. ³ Dala akwar ta key maadar sem. Maadar a ŋgene na, a wuzdərwa mebərey akwar la ta pas mekey sariya. Kwa aslaw ŋga vaw akwar na, aa zədey la cəpa daa

---

4:13 4.13-14 MM 27.1; Lk 12.18-20   **4:14** 4.14 Jəw 7.9-10; Ps 39.6   **4:15** 4.15 SNM 18.21; Rm 1.10; 1Kwr 4.19; 16.7   **4:16** 4.16 1Tm 6.17; 1Jn 2.16   **4:17** 4.17 Lk 12.47   **5:1** 5.1 1.10; Lk 6.24   **5:1** 5.1-6 MM 15.6; Iz 5.8-10; Am 6.3-7   **5:2** 5.2-3 Mt 6.19-20

sariya ha, maja maadar a ngene. Fara fara, kaa zɔfam la anda cek maa wurey kɛlmedek! Menjey nekɛɔey, bɛla a ndɔvey la, ama akwar na, ka wulkam si nga bɔcey zleley ga da bɛla kede gway. ⁴ Nɛka, mawurbay nga ndɔhay ma ka slɛra da ley akwar hay na, akwar ta pɛlmatara daa ba. Cɛndamara matɔway nga ndɔhay a. Matɔway a, ta wusey sem kasl fa Bay Gazlavay Mawaca-waca. ⁵ Akwar fa kam wiya da bɛla kede, akwar fa kam cek anda akwar ma wudam. Akwar faa bɛldamara vaw akwar anda gɛnaw hay nga hɔrey. ⁶ Akwar fa kamatar sariya ngada ndɔhay manjar mebɔrey, ka kɛɔmata vagay, kwa ta kam hɔma a ray akwar daa ba.

Mey da ray mesɛkwey Yesu ta dɛk-vaw

⁷ Da ray ngene, mɛlma adaw hay, sɛkwakwa ta dɛk-vaw pas nga Bay Mahura Yesu ma da vɔhwa. Nɛkmara, ndaw mehɔvey ce! A sɛkwa mey-var, amba a slɛkey. Fa dɔba ha, a sɛkwa daw anga ha ta dɛk-vaw amba a nɔhey maaya maaya haa kasl fa var nga madagway-dakw.

⁸ Akwar may, si ka sɛkwamara Bay alɛkwa Yesu ta dɛk-vaw. Ka da gɛram ba, maja pas masa anga ma da vɔhwa na, gweegwe cay.

⁹ Mɛlma adaw hay, ka daa nguram mey da ray ndɔhay ba, daa ba na, Gazlavay a da kakwar sariya. Kwa wure kede, aa fa mey-slam nga way mekey sariya, fa da mbɔzey aa way a nga key sariya.

5:4 5.4 Mab 3.7; Lev 19.13; Jer 22.13; Mal 3.5   **5:5** 5.5 Jer 12.3; 25.34   **5:7** 5.7 Jwl 2.23; 2Pi 3.3   **5:8** 5.8 Rm 13.11-12; 1Tes 5.5-8; Heb 10.25, 37   **5:9** 5.9 Mt 7.1-2

¹⁰ Məlma adaw hay, sərfadamara ndəhay ma təla mey hay maa guzlam anda Bay Gazlavay ma ləvtar. Banay ma hətfatar la, ta bəsmara banay a la. Anda keđe, bəskwa banay anda ata ma bəsmara ŋgene may. ¹¹ Aləkwa fa ləvkwa, anja maaya ŋga Gazlavay ŋga njeý a ray ndəhay ma bəsmara banay ma hətfatar. Sərfadamara mey da ray Jəwab ma bəsa banay zleezle. Yaw, sərmara daa mendəvey ŋga banay a na, Gazlavay ta kar maaya la, maja Bay Gazlavay a na, ara ndaw ma sərey dey-ceceh fa ndəhay, asaya, fa katar maaya.

¹² Məlma adaw hay, cek mahura na, ka da mbadam ba səlak, kwa ta slam da vad, kwa ta slam da hwayak, kwa ta meeme, maja Gazlavay a da kakwar sariya. Da ahaw na, ləvam «ahaw», da kəne ba na, ləvam «kəne ba». Ŋgene, a wusa gway.

Mey da ray medərey-dangay

¹³ Ndaw masa fa sərey banay da wuzlah akwar daha daw? Ŋga dərey dangay a Gazlavay. Ndaw masa ta meesəmey da wuzlah akwar daha daw? Ŋga həlma Gazlavay ta walay. ¹⁴ Ndaw masa-macay da wuzlah akwar daha daw? Ŋga zəlwa *bay-ray hay daa Egəliz amba a dərəm dangay a Gazlavay maja anğa, a takwadamar mal ta mezəley ŋga Bay Mahura. ¹⁵ Daa medərey-dangay ata ha na, da ta təbmara la aa mevel ata Gazlavay a mbəlda ndaw a la na, ŋgene,

---

5:10 5.10 Mt 5.12; Heb 11.32-38   **5:11** 5.11 1.12; Mab 34.6; Jəw 1.21-22; 2.10; 42.10-17   **5:12** 5.12 Mt 5.34-37   **5:13** 5.13 1.5-6; SNM 16.25   **5:14** 5.14 Mk 6.13

a mbølda la. Bay Gazlavay a sløkfadørwa la daa macay anga ha. Asaya, da ndaw a, ta key mebørey la na, Gazlavay a mbøkdara la.

¹⁶ Da ray ngene, wuzdamata mebørey akwar hay da wuzlah akwar, dørmar dangay pal pal da wuzlah akwar a Gazlavay amba ka mbølam daa macay. Medørey-dangay nga ndaw masa maaya fa mey nga Gazlavay na, aa ta gødan ga. ¹⁷ Nøka, *Eli na, anga ndaw-magødan anda aløkwa. Ta dørar dangay la a Gazlavay ta mevel pal amba var a pawa ba. Da ray ngene, mevey maakar ta kiya maakwaw var ta pawa daa ba sølak. ¹⁸ Fa døba ha, a dørar dangay a Gazlavay saya amba var a pawa. Maja ngene, var ta', a pawa døba, cek hay da ley ta kam la.

Mey da ray ndaw ma vøhdørwa ndaw ta mebørey aa cøved nga Gazlavay

¹⁹ Mølma adaw hay, da ndaw da wuzlah akwar ta zlengeðey sem daa cøved masa fara fara na, maaya na, ndaw mekele a vøhdørwa aa cøved ehe. ²⁰ Sørmara, kwa waawa ma vøhdørwa ndaw ta mebørey aa cøved masa fara fara na, ngene, a key a løhda heter nga ndaw a. Kwa ndaw a, aa ta mebørey ga na, Gazlavay a mbøkdara la.

5:15 5.15 Mt 9.2; Mk 16.18   **5:16** 5.16 Ps 32.3-5; 38.4-6; MM 28.13; 1Jn 1.8-9   **5:17** 5.17 1Bay 17.1   **5:18** 5.18 1Bay 18.42-45
5:19 5.19 Gal 6.1   **5:20** 5.20 1Pi 4.8

Mejəwey-mey Mawiya
Mofu-Gudur: Mejəwey-mey Mawiya New Testament
Le Nouveau Testament en langue Mofu-Gudur
(Cameroun)

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mofu-Gudur)

Contributor: Aramaic Bible Translation, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

2b021919-36cf-59da-a35f-10c5e5548811